

## קרח

זו און אנדער (עלום ומדרי) (עד ווי יעדער חלק אין תורה האט זייןע ספצע-יעלייע' כללים). בכיו' פאזרטרט זיך השכורה, ואָרָם וויבאלד און די ד' חילקי ה תורה זייןען גנד די ד' עולמות, וואָס איזן עולם ווערט נשתחל פון דעם צויטין, דארף איסיקומען און אויריך און חלק הפשט דארף זיך ארוייסזאגן (אין א געוויסן פרט עכ'פ') די מעלה פון קרח וטענתה, עד ווי דאס און (בהרחבה) און חלק פון פנימיות התורה.

ב. ווועט מען דאס פארשטיין בהקדים איניקע שאלות ודיקרים — בפשוטם של כתובים.

א) ווי האבו די חמשים ומאתים איש מסכים געווען צו מקריב זיין קטורת, ווי משה רבינו האט זיין איסגעפרואוט??

(5) וגם בחילק ההוא עצמו — כמו איסורה ממונמא לא ילפינו (ברוכות יט, סע'ב). ועוד.

(6) נגיד ומוצה בחថלו מעית. נהר שלום בהקדמת רוחבות הגור ביטו. מיח' (טס) חוויב הנשומת פיא מאיב) — והאבו ונתבארו בליך חד' תשעא. א. וראה הקדמת הרחץ לשער ההקדמות (געתק בקונטרס עוזיה (הוספה הא) ע' 62 ואילך).

רמי לוחא ד. סע'ב.

(7) להעיר מדרמייך, א: אבל באמת אוריריאת טהים וגיליאו גם הגליאו כי הסתום כנוף לנפש.

(8) ולהעיר דכמו שבילמות עילם האזיליות הנרמי בתיכת א' נספך לאשתיידי דוקא (ואה' לקויות בלא סט, סע'ג) כן גם בע' חילקי התורה פרדיים, חלק הפטוש שבחרורה (אזיילו) שיד' חלק הפשט (עש'י) דוקא — אה' לקויות ויקרא (ה, ז) שבאי שם העניין ד' אף עשתיידי לענין השיבות דפנימיות התורה למקרא. וראה לקיש' חיה ע' 1 והערה 3.

(9) שהרי פשיטא שרצה שיחוור מההקלוקין. ובמכתיב שגט לאחוי: ויקם משה וילך אל דתן גו' — ובפרט לפירוש שם: כסבור שייאו לו פנים (כהפי' בכםבריר (פ'ריה, ד) ולא כבסנהדרין (ק', א) שלא להחויל במחלוקת. וראה לקיש' חכיה ע' 98 וайлר.

א. ס'איין ידוע און די תורה איז תורה אחת, די פיר אופנים פון פרדיים שטעלן אלע צווזאמען א תורה אחת שלימה*ו*. און ווי דאס און מודגש און לשון ההורג' בונגע פנימיות התורה און נגלה דתורה און דאס און נשמתא און גופא, ד.ה. און זיין זייןען א נשמה און גוף פון איין זאָר.

לפייז דארף מען פארשטיין בפרשנו, בונגע צו מחלוקת קרח: אין פנימיות התורה? און מבואר בארכאה דער גודל המעללה ומדרגה פון קרח', און דער תוכן נעה פון זיין טענה, כי' צום ביואר און זיין טעות איז געוווען נאָר דאס וואָס ער האט געמאָנט אָז אָס דער הנגה (או' די לויים זאָלן וווערן כהנים) וואָס ווועט ערשות זיין לעתיל, משא'כ אינען זמן פון 'הוים לעשותם' קענו אָז האנזה ניט' זיין, ווי ס'איין מבואר בארכאה אין חסידות.

אָבָּעָר אָז דַּרְךָ הַפִּשְׁט, פְּשָׁטוּוּ שֶׁל מִקְרָא, לְעָרֵנְתֶּם מִן דְּרוֹכָּאִים וּוְעָגָּן דַּעַמָּן גּוֹדֵל הַיְּרִידָה וְהַנְּפִילָה פָּוּן קָרְחָה, אָז דַּעַמָּן גּוֹדֵל הַעֲוֹנֵשׁ פָּוּן קָרְחָה וְכָל עֲדָתוֹ פָּאָר זַיְעָר מְחֻלּוֹת, וּוּי מִבּוֹאָר בארכאה אָז פְּשָׁטוּת הַכְּתוּבִים אָז נַאֲכָמֵד אָז מִפְּרָשֵׁי הַתּוֹרָה.

קײַן שטארקע קשייא און דאס טאָקע ניט, ואָרָם באָטש און תורה אחת היא — אָז דַּאָּרָט פָּאָרט יַעֲדָעָר חַלְקָה בְּתוֹרָה שִׁיד'

(1) להעיר מהקדמת ספר הבוחר.

(2) ח'ג קנג, א.

(3) ראה לקויות פרשנו זד, סע'ב ואילך, ושם. אויהית פרשנו ע' תרטו, מרצב, וככיהם. וראה לקמן שיוהה ג' ושיחוה ה' לפרשנו, לקיש' פ' קרח (חד' ח''), ועוד.

(4) ערך'ז — הוא גם כמרגלאים. וראה שיחות שיפ' קרח חמץ.

וְיַיְהוּ קָמְתִּים דָּאָס בְּכָל אֹז קָרָח וְאֶל קָרִינְגָּן  
אוּתְּפָתְּשָׁהָז אָזְנָעָר וְכָל עֲדָתוֹ זָאַלְנוּ נִיטָּ  
גָּלוּבָּן אָזְדָּאָס וְאָסְמָה טָוָט אָזְיָ וְיַיְלָ  
הָהָשָׁלְחָנִיְּיָ; וּבְפִרְטָה אָזְדִּיְּגָן אִישָּׁ  
זַיְנָעָנוּ רָאָשִׁי סְנָהְדָּרָאָתָן, נְשָׁאָיִ הַדָּהָ?

וּבְפִרְטָה לְוִיטָן בְּיאָוָר פָּוָן רְמַבְּסָיָן (אוּנָן  
מְפִרְשֵׁי הַתּוֹרָהָיָן) אָזְדָּעָר עֲנִיןָ פָּוָן «בְּרָ  
יַאְמָנוּ לְעוֹלָם» אָזְנָעָא חָוְצָאָה פָּוָן דָּעָם  
וְאָסְמָה «עַיְנָנוּ רָאוּ וְלֹא זָלָ וְזַאְוָנָנוּ שָׁמָעוּ  
וְלֹא אַחֲרָהָאָשׁ וְהַקְּלוֹתָה וְהַלְּפִידָהָוָה  
נִיגְשָׁאָל הַעֲרָפָלָה וְהַקְּלוֹתָה וְהַלְּפִידָהָוָה  
שׁוּמָעִים מָשָׁהָמָשָׁה<sup>15</sup> לְךָ אָמָרָלְהָוָה כְּרָ  
וּכְרָ

— בְּיָה אָז אָוִיבָעָס עַס קָמְטָה אָ, «נְבָאָ  
וּשְׁעָה אָוְתָהָוָה וְמוֹפְתִּים גָּדוֹלִים וּבְקָשָׁ  
לְהַכְּחִישָׁנְבָאָוְתָהָוָה שְׁלָמָה רְבָנָ� אָזְנָ  
שׁוּמָעָנוּ לְוָה וְאָנוּ יְוָדָעָ� בְּיאָוָר שָׁאָוְתָהָ  
הָאָוְתָהָוָה בְּלָט וְכְשָׁוָףָהָהָן. לְפִי שְׁנָבָאָוְתָהָ  
מָשָׁהָרְבָנָ� אַיְנָה עַיְפָהָאָוְתָהָוָה . . . אַלְאָ  
בְּעַיְנָנוּ רָאָנָ�וָה וּבְאָוְנָנוּ שְׁמָעָנוּהָ כְּמוֹ  
שְׁמָעָ� הַוָּאָ —

וְאָסְדָּאָס רְעָדָטָמָעָן בְּכָל הַדָּרוֹתָה,  
עֲאָכוֹבָקָוּעָן עַס רְעָדָטָזָרָ וּבְעָגָן יְעָנָעָם  
דָּוָרָ גּוֹפָא,

טָא וְזַיְעָן עַס זַיְן אָזְנָאָר דָּעָם אָלְעָם  
אָזְגָּעָקָמָעָן קָרָח אָזְוָן (נִיטָּזִיעָנְדִיקָיָן  
נְבָאָה וּבְפִרְטָה — וְאָסְמָה אָבָוְיָזָן אָוְתָהָ  
וּמוֹפְתִּים) הַאָטָה עַר מִתְּגָעָצְיוֹגָן אָגָאנְצָעָ  
עַדְהָ אִידְזָן<sup>16</sup> צָוּ כּוֹפָר זַיְן בְּמַשְׁחִיזָיָן אָלָס

(15) פִּרְשָׁתָנוּ ט., כה. וכְּפִרְשָׁי שָׁם כֶּת: אָלָא אַנְיָ  
עֲשִׂיָּהָהָכָל מְדֻעָהָיָ וּבְדִיןָהָהָוָה חָולָקָעָלָיָה.  
רְשִׁישִׁי רִישִׁ פְּשָׁתָנוּ: וְמָה קָרָחָלְחָוָקָעָמָה  
. . . הַרְנִי חָולָקָעָלָיָה וּמְבָטָלָהָאָתָדָבְּרָי.

(16) רְפִיחָה מְהָלָי יְסָדִי הַתּוֹרָה.

(17) רָאָה רָאָכְיָעָה יְהָרָוָשָׁם. רְמַבְּזָיָן וְאַוְהָיָתָשָׁם.

(18) רָאָה תְּוִיכָּרָיָה וְיְקָרָאָה: וּמְנִינָּשָׁלָלְהָקְרִיאָוָתָה  
הַיָּיָהָמָהָשָׁה כָּרָה.

(19) צַיְעָ שְׁלָאָכְבָּשָׁרָהָשָׁרָהָוָשָׁמָעָה.

(20) רָאָה פְּרִשְׁשִׁי ט., יָט.

(21) בְּשָׁאָר הַחֲטָאָוָתָשָׁמְזִירָנוּ בְּתּוֹרָהָלְפָנָיָ (בְּלָשָׁוֹן  
הַמְּדָרִשָּׁה — תְּנַחּוּמָאָשָׁם דָּה. בְּמַדְבִּרְכָּיָה, וּרְשִׁישִׁי

זַיְיַהָאָבָן דָּאָרָגְעָוְוָאָסְטָן, אָז «בָּוּנְשָׁרְפָוּ  
נְדָבָ וְאַבְּיָהָוָיָן», אָז אָזְזָר וְוָאָס אַיִן  
מְקָרִיבָ קְטוּרָתָאָיִן עַרְמָתְחִיבָ בְּנְפָשָׁוֹן  
[אָזְזָר דָּאָס וְוָאָס סְיוּוּרָתָאָגְוָאָרָנְטָן אַיִן  
מְדָרְשִׁיָּ אָזְזָר אַיִן פְּרִשְׁשִׁיָּ]: «וְלֹא טְפָשִׁים  
הַיּוֹ שְׁכָרָהָתָרָהָבָהָם וּבְקָבְלָהָעַלְהָם  
לְקָרָבָ, אָלָא הָמָחָטָאָעַל נְפָשָׁוֹתָם» —  
דָּאָרָפָעַסְתָּ צָוּ אָזְאָחָטָא — צָוּמְפִיקָר  
זַיְיַן וְזַיְעַרְלְעַבְּןָ?]

(ב) עַס שְׁטִיטִיָּ אַיִן מְדָרְשִׁי אָזְזָר אַיִן  
פְּרִשְׁשִׁי בְּנָגָעָ צָוּ דְבָרָוָהָשָׁזָאתָהָזָיָן  
קָחוּ לְכָםָמְחָתָהָזָיָן, אָזְמָשָׁהָאָטָזָיָן  
מְסִבְרָגְעָוְוָעָן: «אָנוּ אַיִן לְנוּ אַלְאָהָהָזָיָן  
כּוֹ וּכְהָגָאָחָד וְאַתָּמָרְזִין אַיִשְׁמָבְּקָשִׁים  
כְּהָוָנָהָגְדָלָהָאָפָר אַיִן רְוֹצָהָבְּכָךְ<sup>17</sup>.

אָזְשְׁוּעָרָ צָוּ פְּאַרְשְׁתִּיָּן: דִּיְרִין אַיִשְׁ  
שְׁטִיטִיָּן אָזְמָחְלָקָתָאָוִיפָּדָעָרָכְהָוָנָה  
גְדוֹלָהָפָןָאָהָרָןָוָןָוָילָןָדָעָםָאָוּעָקָ  
נְעָמָעָפָןָאִים — הַיְינָטָוִיָּיִשְׁיָרָקָאָזָיָן  
מָשָׁהָרְבָנָ� אָזְיָדָיָקָבְּכִיבְּולָמְשָׁתָחָתָיָ  
דָּעָרְיָנָמִיטָזִיְעָזָאמָעָן, זָגְגָנְדִיקָלָן  
יְהָא — בְּדִיבָרָבְּעַלְמָאָיָן, «אָפָר אַנְיָרְוֹצָה  
בְּכָךְ? עַדְזָאתָ: צָוְלִיבָוְאָסְמָהָעָסָמָזָיָן —  
מָשָׁהָבְּכָלָגְעָדָרְפָטָמְזָסִיפָזִיָּן  
וְאָסְמָהָאָטָדָעָמְקָעָנְטָפָעָלָזִיָּן אַיִשְׁ  
דִּיְרִין אַיִשְׁ?

(ג) בְּכָלָלָהָמְחָלָקָתָקָרָחָצְרִידָלְהָבָיָן:  
דָּעָרָאָוִיבְּעַרְשְׁטָעָרָהָאָטָזְגָּזָאָגָטָ  
מַשְׁחִין, «וְגָםְבָּרָיְאָמִינָלְעַולְמָהָיָן» — אַיִן

(10) תְּנַחּוֹמָאָפְּרִשְׁתָנוּה. בְּמַדְבִּרְכָּיָה, ת. פְּרִשְׁשִׁי  
ט., ג.

(11) שם, ג.

(12) מָוהָמְשָׁעָכְהָדִיעָה (זְבָחִים קב, א. שְׁמָוִיר  
פְּלִיאָן, א. וּיְקִידָרְפִּיאָן, ו. וּשְׁגִיאָן) שְׁרָקָבְּיִםְמְלָלָאִים  
הַיּוֹשָׁהָכְהִיאָגָז (וּכְיִםְבְּפִרְשִׁי) — רָאָה רְשִׁיְשִׁיְשָׁמְוֹתָד,  
ז. אָמָרָכָא, כ. ב. וּרָאָה לְקֹרֵשָׁחָזְיָעָן (175). וְאַבְּיָם.

(13) לְהָעֵירָמְאָבוֹתָפִיאָמִיאָ: חֲכָמִיםְהַוּרָה  
בְּדָרִיכָם.

(14) יִתְרוֹ יִט., ט.

געפנית מען טאקע או פרייר אין עבודת הכהונה שירק געווען צו בכוורת אווז דערנאלד ("ה' חטא"<sup>25</sup>) האט מען דאס פוז זיי צונגעונמען אוון געהבען צו שבט לוי, אהרן ובנוו<sup>26</sup>).

ובפרט אוון דאס אויף דעם א טעם: אהרן האט געהאט א געויסע שייכות צום חטא העגל (וואס דער חטא איי דאָז די סיבַּה צולְבַּ וועלכער מיהאָט די כהונה איבערגעגעבען<sup>27</sup> צו די כהנים<sup>28</sup>), בעת אוון די לויים, גאנץ שבט לוי (אוון קראָה בכללם) זינגען געווען אינגןץ ריאָן פון דעם חטא<sup>29</sup>, ואדרבא — «כל בני לוי» האבן מלחה געהאט מיט די וואס «פרעה אהרן לשמזהו<sup>30</sup>.

אוון דאס וואס משה האט אַנגעונומען אוון געואגט אוון קראָה וככל עדתו קומען קרייגן אויף אַים מיט דער טענה אוון לא הא' שלחניי, אוון עס דערפֿאָר וואס גיעזען אַינְגַּעַם אויפֿטוֹ פָּוֹן מִשְׁהָהֵס תפלה לאחרי חטא העגל, אוון נאָכוֹן חטא המרגלים וכיריך<sup>31</sup> — עדז'י האט קראָה גע-האלטן, אוון מען קען פועל זיין אוון דער אַוְיבְּעֶרְשְׁטָעֵר זאל' צונגעמען די כהונה גדולה פון אהרזען אוון דאס אַיבְּעֶרְשְׁטָעֵר געבן צו קראָהן<sup>32</sup> (ובפרט אוון בי כהונה האט אַהֲבָה פון אַוְיבְּעֶרְשְׁטָעֵן).

דעם נבייא ושליח ה'<sup>33</sup>?

ג. דער ביאור בוה: ווי סאייז מפורש אוון פסוק, אוון כוונת (מחלוקת) קראָה ועדתו געווען אוון עס זאל בליבן אוון זיין כהונה נאָר זיי אָלע זאלן זיין בהגין (גדוליים) — «ובקשות גם כהונה»<sup>34</sup>:

וועפֿז' ייל אוון זיין קרייגן אויף משהאָז האט קראָה ניט געליקנט אוון משה אוון דער שליח ה' אוון איי דאס וואס ער האט געטאו פֿרְיַעַר (כולל — כהונה) קומט ניט פָּוֹן אַוְיבְּעֶרְשְׁטָעֵן, נאָר ער האט געהאלטן, אוון אויף דאס וואס משה האט געטאו על פי הויי קען מען מוסיף זיין, אַדער מ'קען ענדערן<sup>35</sup>.

על דרך ווי דורך תפלה ובקשה קען מען אויסבעטן אוון דער אַוְיבְּעֶרְשְׁטָעֵר זאל פֿאָרְבִּיטְהוּן אוון אַרְאָפְּגָנְעָמָעָן אַ גָּזָר "זַיִן" וכיריך<sup>36</sup> — אוון מהאָט דאס שווין גיעזען אַינְגַּעַם אויפֿטוֹ פָּוֹן מִשְׁהָהֵס תפלה לאחרי חטא העגל, אוון נאָכוֹן חטא המרגלים וכיריך<sup>37</sup> — עדז'י האט קראָה גע-האלטן, אוון מען קען פועל זיין אוון דער אַוְיבְּעֶרְשְׁטָעֵר זאל' צונגעמען די כהונה גדולה פון אהרזען אוון דאס אַיבְּעֶרְשְׁטָעֵר געבן צו קראָהן<sup>38</sup> (ובפרט אוון בי כהונה).

(טי. ד) חטא העגל, מתאוננים, מרגלים, אין קושיא זו — כי שם לא כפרו בנבואות משה.

(22) ראה רמביין פרשנתנו טו, בט. וראה פירשו שם, בא.

(23) טו, זייד. בכחוב איינו מפורש שבקש כהונה גודלה, אבל כן מפורש בת"א ותמי"ש, וכן ממשמע במדרשים שכחורה 10, פרשי"ש שם, ג.

(24) ע"ד פרשי' זייחי מט, ג בסופו. פרשי"ש שמות ד. זי. — וליהער מאהוי'ח פרשנתנו טו, בט.

(24) עפֿז' ייל שהכהונה בתשובה עדז' קראָה משה אמר וורתו אמרתי הינו שהו אַדְבָּר שאריא לשנות ע"ד הפֿי במאורייל (ירושלמי סנהדרין פ"א ה"א. דבריך פ"א, יוד. ועוד) וחתום של הקב"ה אהמת.

(\*) ביב (עד. א) סנה (קמ. טע"א). ובמודרך

(ט"ז. ח. כ) — כגידסת הבהיר והכלי יקר פרשנתנו טו,

לו. וכייה בתנומא פרשנתנו יא.

(25) פרשי' במדבר ג. יב. ועוד.

(26) ולהעיר מראביע ריש פרשנתנו. רמביין שם ויט, ה. בתיי שם. ועוד.

(27) והרי עדי' הר' בנוגע למשה, שמצד החטא נלקחה ממנו בהאי לאחר ז' ימיהם (ראה לעיל הערה 12, ושנין).

(28) ראה גם פענה רוא ר"פ ז' דינה ודתנו.

(29) אלא שמכיוון שההתערב בוה מה ש"נתקנא על נשיאותו של אליעזר בן עזריאל ב"ר" (פרשי' ריש פרשנתנו), לבו בא לחלק על משה ופתה את כולם (רש"י טו, טט). — ראה אבות פ"ד מכיא.

(30) חטא לב. בו. שם, כה.

(31) בהעלותך ב'. ג.

(32) פרשי' ישלח לב. יא.

די התראה פון משחן או "כולם אוכדים"; זי זינען גרייט געוווען אויף דעם אפי לffi שעה טאן די עבדה קדושה לעמוד לשורת פנוי ה' אונ דרכ' דעם זיין בקרבתם לפנוי ה', בדוגמת נדב ואביה<sup>36</sup>.

(וע"ז הביאור בנוגע די כה"ג בימי בית שני, וואס "כל אחד ואחד לא הוציא שנות�"<sup>37</sup> און אעפ"כ האבן זייד מישתדל געוווען "הו נוטלים (כהונה גדולה) בדמיט"<sup>38</sup>. דלאורה תמהה; וויבאלד אונ זייד האבן געזען זייד דער פריערדייקער כה"ג האט ניט מוציא שנתו געוווען, און וויסנדייך בא זייד מדריגתו אונ אויר ער איז ניט ראי לזה — ווי קומט דאס אונ זייד האבן זייד נאך אליז געשטופט אויף וווערו בה"ג? נאך דער ביאור איז דעם איז, או מצד גודל רצוגם ותשוקתם צו קענען ארײַנְגִּין איז קודש הקדשים (bihac'h)<sup>39</sup> וואו די שכינה איז שורה באופן גליי, איז בי זייד געוווען אליז כדאי, אפילו איז צוליב דעם ווועט ער ניט מוציא שנתו זיין).

ו. עפ"ז איז מובן ווי אויר איז פש"מ דרייקט זייד אויס א מעלה וועלוי איז מחלוקת קרח ועדתו, ואורום בניל, די סיבת זענין המחלוקת זיירעד איז גע- וווען מצד דעם רצון צו זיין כה"ג אונ קדוש לאלוקין, קה"ק.

פון וואנגען איז געקוממען צו קראח ועדתו דער רצון צו זיין כהנים גדולים — איז דאס מודגש בדבריו<sup>40</sup> "כ' כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע מתנשאו גו", ווי ער טיטשת איז

ד. עפ"ז איז מובן בנוגע צו די ר' זייד און זייד האבן ניט געמיינט צו קרייזן אויף משחן, נאך זייד האבן געווואלט זיין כהנים גדולים, ווי רשי איז עס מדגיש "אתם ר' זייד איש מבקשין כהונה גדולה".

(ויל איז קראח האט געווואלט זיין אלין א כה"ג — במקום אהרון, אונ די ר' זייד האבן געווואלט אעל זיין כהנים גדולים בנונס אוף אהרון כה"ג<sup>41</sup>).

וואס איז געוווען דער עניין התשובה וואס מבקשין כהונה גדולה — זינען מדרשים (אונ פרש"ז) מוסיף ומברא, אונ משה רבינו האט געזאגט "אף אני רוצה בכך", דער רצון זיינער זיין א כה"ג האט שעה אויך געהאט<sup>42</sup> — עס איז א גוטע און א גאָר הויכע זאָר. זיינער רצון פאר כהונה גדולה איז ניט געוווען צוליב האבן שרה אויך אידן, נאך היה און א כה"ג איז דאָר נכדיל מכל ישראל, קדש הקדשים<sup>43</sup>, ער איז שטענדיך "עומד לפני ה' לשורתו", האבן זייד געווואלט זיין קדחה<sup>44</sup> — איז דער בחינה און מדררי פון כה"ג<sup>45</sup>.

אונ משה רבינו האט זייד געענטפערט און מבאר געוווען, איז האבן א רצון צו זיין א כה"ג איז א גוטע זאָר, און "אָפַן זיְוַן רוץֶה בְּכָךְ", אבער בפועל — קען זיין נאך "כהן גדול אחד".

ה. בי זייד איז אבער דער רצון גע- וווען אויך שטארק ביז זייד האבן מסכים געוווען צו מקריב זיין קטורת וויסנדייך

(33) מבונו ממדרשים הניל ופרשיות שבהערה 10.  
ובפסק ג' וראה פנוי יפות ריש פרשנותו.

(34) פשטוות דמשה אמרת ודובר אמרת.

(35) דהדי א. כי. יא.

(36) ראה גם שליח פרשנתנו שנה, א-ב: אלא דשם מבאר זה דוקא לגבי הרץ אש, שלא כקרת שביבר בנכאות משה (ועדי הוא במשמעות עדית פרשנתנו טה. יי) ההפרש בין קרת והרין אש).

(37) יומא ט. א. ירושמי שם פ"א ה"א.

(38) כהה ברושמי שם. ועדי הוא בעי' וגוי' הבה"ח בכבלי שם. ועוד (ראה דק"ס שם).

(39) טז. ג. וראה ראביע שם.

דערמאָנט (מרומז) חטא שלו, זיין מחלת אויף משחין ולעורה על הכהונה.

וועיל<sup>40</sup> די הוראה וואס מדאָרַף אַרְוִינְעֶמְעָן פּוֹן (פרשת קרח, איז ניט נאר די שלילה — נאר אויך איז עניין חוויבן. אט דער רצון וואס עס איז געוען בא קרחן ווּרְגַּן איש און בא משחין דאָרַף זיין בא יעדן אידזֿן). ואדרבה דאס איז א בא-וועי איז «שמעו דברים בסיני מפי הגבורה . . . אַנְכִּי הִי אַלְקִינְדִּי» — «הוּא אַיְזָעָוָרְן אַלְקִינְדִּי», זיין כה און זיין חיות<sup>41</sup>.

עם טאר אבער ניט זיין דער בפּוּעַל דער «וַיְקַח (קרח)», פִּירֵן אַ מְחֻלְקַת אָנוֹ מעורר זיין על הכהונה, אויף דעם כהֶג וואס דער אויבערשטער האט בא שטימט זורך משה, און וועלן בפּונֶל זיין דער כהֶג, וואָרָום סְאַיִן דאַ נָּאָר כהֶג אַחֲד, דער וואס דער אויבער-שטער האט בוחר געוען. דער רצון דער צוֹן דאָרַף אַבער בליבינו — «רוֹצָה בְּכֶרֶת».

---

בשנות דלא מסקין בשמייה (ימא לה, ב.). משאכ' הלשון והשם «וַיְקַח קָרָח»... ועדאי ייל לעניין פרשת בליך שהרמב"ם ורס"ג שם כי «וַיַּרְא בְּלִקְיָה וְלֹא בְּלִקְיָה» (וראה לקו"ש חכ"ג ע' 166 ואילך).

אבל להעיר שאל פרישות אחותות קורא שם הרמב"ם בתיבה אחת, ורובם כולן מזכיר בכ' תיבות או יותר.

(49) וראה גם שיחות ש"פ קרח תש"ם. ס' השחתת תשמ"ה (ה"ת, תשמ"ה) ח'ב' ע' 500 ואילך.  
(50) גין, גוואה סנהדרון ק', א. תנומה פרשנתנו י. במדב"ר פ"ה, כ.

(51) ע"ד מרייל שאכזרא מישראל פיזב למפר מתי גיעי מעשי למעשר אכזרי אברם יצחק יעקב (תדבאי רפכ"ה).

(52) וראה ליקוט ר"פ ראה.

<sup>40</sup>) וראה ג.קו"ש ד"ה ז' 15, 119.

<sup>41</sup>) ע"ד צחובן רענין שפה מוגנש טהרה חוכן הסודן, מהקומות שם קרבן.

(תנומה<sup>42</sup> און) פרש"י<sup>43</sup> איז «כל העדה כולם קדושים כולם שמעו דברים בסיני מפני הגבורה» «ומדוע תנשאו כי לא חי' לר' לבדר לאחר כהונה<sup>44</sup> לא אט לבכם שמעתם בסיני אנכי ה' אלקי כל העדה שמעו»:

בי' מ"ת האט דער אויבערשטער גע-זאגט<sup>45</sup> «וְאַתֶּם תָּהִיו לִי מְלָכַת כְּהָנִים וְגוּיִ קָדוֹשׁ», שטייט איז בעה"ט<sup>46</sup> איז בסיני בשעת מ"ת איז יעדער איז גע-ווארן איז דער מדריגה פון כה"ג.

און וויבאלד איז בעצם איז דאס שיד או יעדן אידן, סאיין נאר וואס גdem החטא<sup>47</sup>, דעריבער האט דאס אריס-גערופן בי' קרח ועדתו דעם רצון פון «כהונה גודלה»<sup>48</sup>.

ז. ועפ"ז יומתק וואס דער נאמען פון סדרה ווי עס וווערט אַנְגְּעָרְפָּן במנגה יִשְׂרָאֵל (וואס תורה היא<sup>49</sup>) איז ניט «וַיְקַח», אַדְעֵר «וַיְקַח קָרָח»<sup>50</sup>, וואס מיינט ווי דער תרגום טיטישט (ואטפלג קרח), און — בלשון רשי «לְקַח עַצְמָו לְצַד אַחֵד לְהִיּוֹת נְחַלְקָת מִתּוֹךְ הַעֲדָה לְעוֹרֶר עַל הַכְּהָנוֹת בּוֹ», נאר דער ווארטס «קרח אליזן». וואס איז דעם איז ניט

(40) פרשנתנו ד.

(41) ע"הט.

(42) ראה שפיה בשם הנחי שבועתו בוה הי' לא להלוך על מלכות של משה כי ר' ר' ביהונתו של אהרן.

(43) יתרו יט, ג.

(44) עה"ט. וראה אגדת בראשית פ"ט (פ). ובכליתא עה"ט.

(45) ראה מכילתא ובעה"ט עה"ט.

(46) ראה נט פנים פות ריש פרשנתנו.

(47) ראה ירושלמי פסחים פ"ד היא.

(48) אבל כהה ברמביים בסדר תפלות שלו וכו' בטדור ר"ג «וַיְקַח קָרָח».

(49) לבארה ייל שהרמב"ם והרבס"ג כ' «וַיְקַח קָרָח» ולא «קרח» בלבד, קביעות דשו — חוץ ד.שם

רשעים ירכב (משל' י"ד). 2) רקביות תעלה

פָּרְרוֹאָס זָאַל מֵעַן זָאָגָן אָז עַס דָּאָרֶף  
בְּלוּוּן זִין דָעֵר "רֹזֶה בְּכֶד", אֲבָעֵר  
בְּפּוּעֵל אֵין מְשֻׁמָּעָ אָז אוּרָק בְּרוּחָנִיּוֹת אֵין  
נָאָר כְּהָג אָחָד?

וְעַט מֵעַן דָאַס פָּאָרְשְׁטִין בְּהַקְדֵּם  
דְּלָפִי הַנְּגַל זָעַט מֵעַן דָאַס פָּאָרְקָעָרְטָן  
עַנְיִין אֵין דָעֵר עֲבוּדָה פָוּן שְׂבָט לְוִי אָוֹן  
פָוּן כְּהָגָן: בְּנוּגָע שְׂבָט לְוִי זָאגָט דָעֵר  
רַמְבָּס "כָּל אִישׁ וְאִישׁ כָּרִי אֲשֶׁר נְדָבָה  
רוּחוֹ אָתוֹר", וּוּרְעָת עַד בְּמִדְרָגָת שְׂבָט  
לוּוּיָה, עַר זָאגָט אֲבָעֵר נִיט אָז יְעַדְעָר

כִּי לְבָד מְצֹות הַתְּלָוּוֹת בְּמִילְךָ? שְׁהָוָה מְזִיאָה כָּל  
יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא כְּלָלוֹת כּוֹלָם בְּוּיָה (וּכְהָבְתוּא נָג, ג)  
— וְלֹא הַזְּכָרָה כְּהָגָן. (וּכְהָבְתוּנָת חֲסִידִים מִסְכָּת  
חוּבוֹן הַנְּשָׂמָת רַפְּיָבָן). וּכְלִקְרָית יוֹהָכִיפָּ (סֶט, א)  
מִפּוֹרֶשׁ צָרֵיךְ כָּל אָדָם לְקִים . . . וְאַפְּיָי מְצֹות כְּהָנִים  
וּכְהָגָן, אָבְלָה בְּסָגְלָוּלִים פִּיד כְּלָל בְּיוֹחָד "מְצֹות . . .  
לְכָהָן . . . לְלוּוּיָה . . . לְמִלְכִים . . . לְדִינִים וּבְיוֹבָה".  
וְאַלְיָה יַיְלָה דָהָוּן כְּלָלוֹת כּוֹלָם כְּהָגָן כְּאֵן הוּא  
עִירָבָר שְׂכָתָב בְּסָגְלָוּלִים שָׁמָיִים . . . וּפְפִי יְוָתָמָק  
בְּכָמְקָם "מִפְנֵי הַשִּׁירָה" שְׁכָמָה שָׁם — כּוֹתֵב  
אֲדָהָיו כִּי הוּא כְּלָלוֹת כּוֹלָם.

(56) המבואר ברמביים שם הוא בנוּגָע כְּלָלוֹת  
שְׂבָט לְוִי, גַם בְּנוּגָע לְכְהָנִים, וּכְמוֹ שְׁמִיסִים "כְּמוֹ"

טעַם הַהְכָרָה, וְאַנְגַּע כִּיכְבָּשׂ בְּשָׂעוּר וְעוֹד וְעַירָּק —  
טוּרְמָה גְּהָוָסִיף כָּאֵן שְׁמָכָר אֲחִיךְ וּזְמִימָר דְּרָבָנָן

(ג) בְּשָׂעוּר הַסְּדָר "בְּמַעַשָּׂה דָבָר וְמַחְשָׁבָה", וְאַלְיָה  
יַיְלָה הַטָּעַט וְבְשָׂנָהָט כָּחֵב עַיְלָה הַכְּלָג בָּאָז אָז אָפָּז  
(רָהָם תּוֹסִי רִישׁ יְבָמוֹת) וְלֹכְן בְּשָׂעוּר דְּעִיקָּר בְּנוּגָע  
לְמַעַשָּׂה קְמִילָה וְאַפְּיָוּן כְּשִׁישָׁ מַעַשָּׂה — בְּשָׂכְלִי דָבָר  
כְּוּ נִיכְכָּמָלְגָלָג. וּבְאַגְּהָנָק נְשָׁמָחָ דָאָרְיָחָא קְמִילָה  
אַפְּיָוּן כְּשִׁישָׁ מַחְמָגָלָג בְּשָׂכְלִי דָבָר וּכְזָ

(ד) בְּשָׂעוּר שָׁש — פְּסִיד בְּרוּר — מְסִיף הַבָּאוֹר  
בְּדָבָר וּמְהָרָה הוּא גִּימְוד הַכְּבָוֹתָה עַד שָׁמָרוֹ  
מִנְחָות קָרְבָּן חֲמִים עַפְתָּה וְאַתְּ חָרָת הַחָשָׂת וְגַרְגָּשָׂה  
הַפּוֹסֶף בְּתִיחַד כְּאַלְוָן כּוֹיָה וְזָוְגָן עַדְזָי הַטָּעַט שְׁבָמָקָם

— גָּדוֹן כָּאֵן — כָּחֵב שָׁש — פְּשָׁש  
\*\*\* צִעַם שְׁבָשָׂוּר — שְׁכָנִיל צִיל הַפְּסִיד יְוָתָר  
נְדוֹו — אַיְלָן כָּל הַפִּיסְקָה וְהַעֲנִין דְּגַבְדָּבָר מְצֹות  
הַחֲזִיזָה וְגַדְעָן כּוֹיָה \*\*\*  
\*\*\* אָבְלָה בְּתוּאָה שְׁבָפָנִים הַהְעָרָה הַלְּש׊וֹן: שְׁכָנִיא  
וּמְשָׂרָאֵל צָרֵיךְ גְּקִים כָּל הַחֲרִיגָה מְצֹות גַּדְעָן

ח. לְכָאָרָה קָעָו מֵעַן פְּרָעָגָן אַוְרִיף  
דָעַם: בְּנוּגָע צָוֵם שְׂבָט לְוִי וְאַסְטָס "הַובְּדֵל  
לְעַבְדָּה אַתְּ הַלְּשָׂרָתוֹ וְלְהַוּרָה דְּרָכֵי  
הַיְשָׁרִים וְמַשְׁפְּטִיו הַצְּדִיקִים לְעוֹלָם כִּי אַלְאָ  
לְפִיכְךָ הַבְּדָלָוּ מַדְרָכֵי הַעוֹלָם כִּי אַלְאָ  
הַמְּחִיל הַשָּׁם כּוֹיָה<sup>53</sup> זָאגָט דָעֵר רַמְבָּס<sup>54</sup>:  
וְלֹא שְׂבָט לְוִי בְּלֹבְדָּא כָּל אִישׁ וְאִישׁ  
כִּי אֲשֶׁר נְדָבָה רֹוחָו אָוֹתוֹ וְהַבְּנִוּ מְדָעוֹ  
לְהַבְּדֵל לְעַמּוֹד לִפְנֵי הַלְּשָׂרָתוֹ וְלְעַבְדָּו  
לְדָעָה אַתְּ הַלְּשָׂרָתוֹ כִּי אַרְבָּוּ צָאָרוּ וּלְ  
הַחֲשִׁבָּנוֹת הַרְבִּים אֲשֶׁר בְּקָשׁוּ בְּנֵי האָדָם  
הַרְבִּי וְהַנְּתַקְדֵּש קָדְשׁ קָדְשִׁים כּוֹיָה.

וְעַט מֵעַן אָז בְּעַבְדָּה (רֹוחָנִית) אַיְלָן  
יַעֲדָר אַיְינָעָר שִׁירָק צָוְעַדְתָּ שְׂבָט לְוִי  
לְעַמּוֹד לִפְנֵי הַלְּשָׂרָתוֹ כִּי אָז עַר  
וּוּרְעָת "נְתַקְדֵּש קָדְקָד"  
לְפִי אַדְרָף אַוְיד זִין אַזְוִי לְגַבְיָי עַבְדָּת  
כְּהָג אָז דִּי עַבְדָּה הַרְוחָנִית פָּוּן כְּהָג  
דָּאַרְפָּ זִין שִׁירָק צָוְעַד אַיְינָעָם<sup>55</sup> אַיְלָן

(53) רַמְבָּס הַלְּשָׂרָתוֹ וְיַוְבֵּל פִּיאָה הַיְמָן.

(54) שָׁם הַיְמָן.

(55) לְהַעֲרִיר מָאָגָהִיךְ רַסְכִּישׁ בְּשָׁם הַאֲדִיזִילִי, "שְׁכָל  
אָדָם מִשְׂרָאֵל צָרֵיךְ לְבוֹא בְּגַלְגָּלוֹת רַבִּים עַד שִׁיקָּמִים  
כָּל תְּרִיאָג מְצֹות הַתּוֹרָה בְּמַחְשָׁבָה דָּרְבוֹר וּמְעַשָּׂה".

\*) סִי גְּגָלְנוּלִים פִּיד שִׁי גְּגָלְנוּלִים הַקְדָּמָה אָז  
טוֹ וְבְהַקְדָּמָה שִׁי הַמְּמֹצָה גְּבָעָה שְׁמִיטָה פִּיאָה קִיצְרָה  
וְלֹכְן אָז קָשָׁה מְשָׂמֵח. וּוּרְגִּיבָּס שְׁלִיחָה חַלְקָה תּוֹשְׁבָּק  
בְּחַחְלָתוֹ וְדָסָדָן, בְּאוֹלְגָן) תּוֹלְדָהָתִי בְּהַקְדָּמָה  
\*\*) לְהַסְּרִיר, שְׁכָבְלִי תִּתְּחַזֵּק לְאַדְרָף פִּיאָה סִיד הַוּתָחָק  
הַנְּעִינָן וְסִמְחָה שְׁיָרִיעִים (הַדְּגָשָׂת  
(א) כָּאַגְּהָנִים שְׁבָהָוָה, וְאַנְסְּפִיר אַפְּיָוּן כְּשָׂכָחֵל בְּאוֹלְגָן  
שְׁבָדָאִי יְקִירָס וְזִיגָן נְפָלִים — כָּשְׁגָּא קִירָס מְחַמָּת  
(ב) בְּאַגְּהָנָק מְסִיף (מְצֹות) הַתּוֹרָה, וְזַיְזָה גַּוּזָה.

) בְּהַהְכָרָה וְוּטְמִירָה תְּרִיאָה, תְּרִיאָה  
הַרְבָּה יְוָלְמָא הַרְסָה וְוַיְאֵלָה. אָבְלָה בְּדָפָר  
(שְׁקָלָאוּ תְּקִנְדָּה) שְׁתְּקִנְיִים. וּבְהַדְּרָסָה, לְכָבָב  
הַקְּנוּטָן קָאָפְּסָט. תְּקִנְדָּה, קָאָפְּסָט, תְּקִפְּחָה, וְאַרְשָׁאֵ  
תְּרִיאָה, טְשֻׁרְנָאָוּזִין תְּרִיאָה; לְכָבָב תְּרִיאָה טְשֻׁרְנָאָוּזִין  
תְּרִיאָה.

תורה מקבלין טומאה<sup>62</sup> — וואס דאס ברעננט א羅יס בעבודת האדם, די פרישות און הבדלה פון ענייני העולם.

ג) מסירת נפש איי העכער ע"פ תורה<sup>63</sup> פון דער מדה והגבלה פון תורה<sup>64</sup>, ומצוות. ענינה איי דער יהוד ודביבות מיט אלקוט<sup>65</sup> למעלה מדידה והגבלה.

ו"ז. די דריי עבדות הניל זינגען בכללות די דריי מדריגות כלויות וואס זינגען דא בי אידן:

(א) רוב בני ישראל איי עבדותם איי און אופן פון "הנаг בהם דרכך ארץ"<sup>66</sup>. אננהיבנדייך פון די וואס זינגען זיך עוסק במלאה כפשותה, אדם חורש אדם זורע<sup>67</sup>, און (אייך) דארטן איי מען מקיים די מצוות. בייז צו דער עבודה פון יעדער איידן וואס איי זיך עוסק איי כל מעשיין יהיו לשם שם<sup>68</sup> און כבל דרכיך דעהו<sup>69</sup> — מארי עובדין טבון<sup>70</sup>.

(ב) די עבודה פון שבט לי, וואס הובדל לעבוד את ה' לשורתו להורות דרכי היישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים

מן ביזו ובייב (תרזי ברכות שם). ולהעיר מלכות תבואה (mag. טעיב). מאה שערים מה,

(א) להעיר מוחזג פ. טעיב.

(ב) ע"ז התשובה — שעיפ' תורה איי דבר (איפלו עבר על כל התורה כולה) העומד בפני התשובה.

(ג) ולבן לא נאמר עניין המס"ג מפוזר בתושביכם להיות תורה שכחוב היא בח' חכמה וחכמתה הוא ע"פ טעם ודעת דוקא (שהימ תש"ט ע' 121, עי"ש ובהערה שם).

(ד) להעיר מלכות שמיין בכ' הבחינות שבצדדים. ע"ש.

(ה) ברכות לה, בכ' ישם: הרבה עשו כריי ועלתה בידם.

(ו) ע"ז ברכות שם.

(ז) אבוי פ' מביא.

(ח) משל' ג'. טושיע אוית סרלאא.

(ט) ראה אגהיך ס'יה (קט. א). ביאוּהן פ' ווישב לאדמאים (כה, איב) ילהצ'ץ (ע' קלד).

איינער דארף וועלן אוו זיך משתחז זיין אויך צו זיין אין דער בח' ומדרי פון לוי; בנוגע להאיג אבער איז, ע"פ הנ"ל, דארף יעדער איי זיין "רוצה בכר".

ט. איי דער ביאור בויה: אין עבודה ה' זינגען דא דריי כלותז'יקע בח' — מצוות; תורה; און מסירת نفس.

(א) מצוות<sup>71</sup> זינגען נתלבש געווארן איי דברים גשמיים, ציצית בצלמר גשמי תפילין בקלף גשמי וכוכו; וואס דאס איי די עבודה איי און מיט ענייני העולם, צו מביך פון וועלט א כל' לאלקות.

(ב) תורה איי העכער פון (התלבשות)<sup>72</sup> איי) וועלט, און איפלו נאר דעם וואס נסעה וירדה בסתר המדריגות וכוכי ומחשכה דבר ומעשה תפיסא בהז"<sup>73</sup>; איי דער חושך פון וועלט ניט מעליים אויף תורה<sup>74</sup>, ווי דער דיזו<sup>75</sup> "אייך דברי

שזכה להננים וללויים" (כיה ברמביים דפס רומי, וכדעליל היה). וכלשונו בהלכות שלפניו שקי גם על הנקנים. אבל אינו מכאר ומפרט עבודה הנקנים בפי' אלא כמו שנכללים בשבט לי.

(ג) ראה גם לקו"ש ח"ח ע' 352 ואילך. ח"ט ע' ואילך, ושין.

(ד) זינען התלבשות של התעסוקות כי"א מה שהتورה מכנת עצמה לדון בה ולשונו התלבשות והוא רק שם המשואל בלבד" (די'ה ויאמר משה תש"ד פ'ב).

(ה) תניא פ"ז.

(ו) ראה לקי"ת ראה כ. א: דהתורה היא ע"ז החיים . . . ואין כת בקהלפה לשולט בה.

(ז) ברכות כב, א: ריב' אמר כי, ווגם לרבענו דפלייג עלי' — לא פלייג אטעמי כי' כדי שלא יהו ת"ח מצינו כי (ראה שייע אדהיז אוית רס"ח) או

המירך שהמלך הוא מוציא כ' ישראל וככל המזעים מהויבט כי' גרים וצריך להיות בגיגול או בבלג עיבור, ועדין בקהלות שם. ואפי' מצוות כהניות וויברג צד' עבורי או גיגול. וככאותה ממשט מות, שענין העיבור שייך למלך רג'ים (סולג מהונה וכהונת), אבל מצוות מלך איי זיין לא נסובן כי' המלך מוציא כל יארהאך

די תנועה וענינו פון מסנ"פ — ייחידה לייחדר".

יא. עפ"ז יש לבאר די צווי קצotta הניל' בוגען די עבודות פון שבט לו אונס כה"ג, וואס פון איין זיט און די עיבודה פון לוי שידך בפועל צו יעדן איינעם אלס הנהגה תמידית, משאכ' די עיבודה פון כה"ג דארף זיין נאר "רוצה בכר"; לאידן איין די עבודת הלוי ניט קיון חיב והכרח אויפ' יעדערן סידין אויב "נדבה רוחו", אנדרעershן איין די עיבודה פון כה"ג וואס בי יעדן איינעם דארף זיין "רוצה בכר":

אין דער עיבודה פון איידן זיענדיך בעוה"ז, זיינען דא די צווי אופנים הניל': די עבודת האדם עם עצמו, די עיבודה אין וועלט. בכללות איין דאס דער חילוק פון מאירי תורה און מאירי עובדין טיבין<sup>78</sup>. וואס דער עיקר העבודה און הוראה פאר יעדר אידן איין דער עסק בקיום המצאות<sup>79</sup>, וויל' דורכדען ווערט אויפ' געתאן א דירה בתחותינן<sup>80</sup>.

אבער דער וואס "נדבה רוחו" קען באים זיין אויר דער עיקר עיבודה באופן פון מאירי תורה, מובדל למגורי פון עניין העולם.

די עיבודה פון כה"ג, דביבות והתוشرות בה באופן פון מס"נ איין ניט קיון סדר קבוע כאויא באכל יומס<sup>81</sup> בעבודת ה, ער דארף אבער זיין "רוצה בכר".

(77) נוסח הוועשנות יומ' ג.

(78) אלא שכמוכן גם להם צ"ל קביעות עתים לתורה ועכ"פ פ"א שחרית פ"א ערבית.

(79) ראה תניא פלי' בארכוב.

(80) להעיר שברמביים היל' שמייה וויל' שם מסיים "זכר המסתיק לו" ברבנן' שם לא ישיליך עצמו על הצליבור, והיינו שהוא "עשה מלאכה כי יעשה כי כל המשים על לבו שיעסוק בתורה ולא יעשה מלאכה כי הריין בו" (רמב"ם היל' תית פ"ג ה"ט). משאכ' "כה"ג (וזוגמתו) צריך שייח' גדול

שנאמר יורו משפטיך לעקב ותורתך לישראל לפיך הוכדלו מדריכי העולם כו"<sup>82</sup> — וואס דאס אייז (בכלל) די מדרישה פון מאירי<sup>83</sup> תורה<sup>84</sup>.

(ג) די עיבודה פון א כהן וכברט פון כהן גדויל<sup>85</sup>, וואס טאר ניט אריסטגיון פון ירושלים<sup>86</sup> — יראה שלם<sup>87</sup>, וואס שלימות היראה איין די עיבודה פון מסנ"פ. און נאכמער: ומן המקדש לא יצא<sup>88</sup>. ענינו איין שטיין איין א שטען<sup>89</sup> דיקער פרראייניקונג און התהברות מיטן אויבערשטן, ביז דער עיבודה המיוודה לכה"ג, די כנישה ביוהכ"פ אוחזה<sup>90</sup> בשנה אין קדש הקדשים, וואס דאס איין בגilioי

(71) אלא שבריפותיות יש בשבט לוי ב' מדריגות: לויים וכוהנים. וואה עקב, י, ח (הכתוב שהביא הרמביים בהל' שמייה וויל' שם הריג) בעת היה הבדל ה את שבט הלו לשאת את ארון ברית ה' (הלווטי) — פרש"ז (עמ' לפני ה') לשורתו ולברך בשמו (הכהנים והוא נשיאת כפים... — פרש"ז).

ויל', שעיקר העניין דלעמדו לשרת לפני ה' הוא בכחיהם, בעבודת הקרכנות והקלורת בכיהמ"ק, משאכ' היל' דע'ובודה שלון והוא שחיו שמוריין את המקדש ויהיו מהן שועירין לפתחם שעריו המקדש ולהניף דתותוי יהו מהן משוריין לשורר על הקרבן בכל יומם" (רמב"ם היל' כל' המקדש פ"ג ה"ב).

— אף שגס השיר הוא שיד' לרבנן).

(72) שכל כהן יכול להיות כה"ג.

(73) ראה רמב"ם היל' כל' המקדש פ"ה ה"ג.

(74) תזד"ה הור (תענית טה, א).

(75) אמרור כא. יב. וראה רמב"ם שם. היל' ביתאת

המקדש פ"א ה"ו.

(76) אחריו טה. לה. וראה תזד"ה עד (מנחות ית, א)

אתה... ייחודה — והרי העובדה למסנ"פ היא מצד

בח"י ייחודה.

(\*) להזכיר מזהר פרשנתן (קענו, ב) שתרין זריגין איינון פחדש וטהור ביהן קדוש גור טהורין, וראה שם קענו, ב, קען, זי. וראה גם בסי' דאה צו. אן. דראטינן ליזמאנ"פ שטן וויל'תמן.

\*\* אכל גהער מסהמץ' להרמומיים מיט' גן.

\*\*\* שכוונתו לא דע להתייחס זונכדר בשפה זו. כיא גען גלעמדו לפניו ה' לשארתו, שהרי העתק נגזרו און בגדודין.

בידייע עבדות, ואראום ניט וועלט מצ"ע  
אייז בא אים א תכליית בפ"ע, אוון ניט די  
פרישות פון וועלט אייז בא אים א תכליית  
בפ"ע.

אוון במקום שרצונו של אדם שם הוא  
נמצאי<sup>82</sup>, אוון אין יעדער עבדה אייז רצונו  
ומחשבתו — דיביקות באלאקות<sup>83</sup>.

אוון דעמאלאט אייז מען זוכה או עס  
ווערט בעפועל דער גילוי דעלטיד, ווען  
עס וועט מוקיים ווערנן או די לויים וועלט  
זיין כהנים<sup>84</sup>, אוון נאכמער, יעדער איד  
וועט זיין גמדריי כהאי, וויר זאגט אייז  
בעה"ט<sup>85</sup>, אוו «לעתיל תחוור להם (דער  
ענין פון כהונת גדולה) שנאמר»<sup>86</sup> ואתם  
כהני ה' תקראו, אוון דער גאולה  
האמיתית והשלימה עיי' משיח צדקנו,  
ווען עס וועלן זיין משה ואהרן עמם<sup>87</sup>.

(משיחת ש"פ קרח תשל"ג, תשל"ד)

(82) מאמר העבשיט — הווא בכת"ט הוספה  
סלית, וש"ג.

(83) לעזר מלקיית כմדבר (א, ג): כל האומר  
אייז אלא תורה אפי' תורה אין לו שעיקר תשוקתי  
וחפשׂו ייה' לה' לבדו ולדבקה בו ית' ולא להתרה  
בלבד כי הוא עיי' בת' אהרו הכהן העלינו כי.

(84) ראה לקויות שבဟרעה 3.  
(85) יתרו יט. ג.

(86) יומא ה, ב. תודיה אחד פסחים קיד, ב.  
(87) ישער ס. ג.

בי' בידיע עבדות דארף בא אים זיין  
דער רצון אויף צו זיין דבוק אוון מקשור  
לאלאקות בסנסנ"פ<sup>88</sup>. נאר היה אוון זיין  
כובונה ורצון העצמות אוון עס זאל זיין  
א נשמה בגין בעוה<sup>89</sup> אוון דארטן מקרים  
זיין רצון ה', אוו ער עובד עבדות  
לטטה, אוון עיקר העבודה בענינים  
גשמיים בקיום המצוות, מאכן די וועלט  
פואר א דירה לו ית, אדער עכ"פ וויר דער  
מייעוט בני אדם, מארי תורה, אפגע-  
שיידט פון עניינים גשמיים.

אוון דזא בשעת עס אוין דא דער  
«רוצח בכרי», אוו זיינער רצון ותשוקה אוין  
צו זיין דבוק לאלאקות, דערמיט טוט מען  
אויך בשלימות אוון יעדערער פון די

מכל אויך בו' אוון לו ממון כל הכהנים נתנוין לו  
משלחו כייא לפיר עשרו עד שיישיר יותר מעשי  
שבכולו" (רמב"ם רפיה מהל' כל' המקדש, וש"ג  
בכ"מ). וראה כס"ם לרמב"ם הל' חי' שם ה'.

(88) ובאייא קצת לי: עיקר העבודה וההוראה  
לכ"א מישראל הוא העבודה דקיים המצוות — דירה  
בתהנתונים, אלא שבכדי שהמצוות יהיו כבכיע ציריך  
להיות גם העבודה (במייעוט בניא עכ"פ) דלויים —  
מארי תורה, מובדים מדריכי העולם. שוויה  
השומרה למצוות (ראה לקויות ראה כד). וראה  
לקיש חי' שם), ואשר אלל שעוסקים בעניני עולם  
לא ישתקעו בזה (וראה גם לקויש שם ע' 190). אמן  
הכח שיש לכ"א להפוך את העולם שיה' דירה  
ועצמו ה הוא מצד ההרגש דרוצחה בכרי, דביבות  
וותקשות באלאקות.